

אויסגאבע פון חיזוק
און השקפה פאר
די אידישע שטוב,
אריינצוברענגען
שמחה און שלום
תשע"ב לפ"ק

גליון לחיזוק
וביסוס הבית
היהודי על אדני
השמחה והשלום
גליון י"ז

בנין ביתך

ארבעטן אדער העלפן?

אזוי אויך דארף מען וויסן ווען און וואו צו נוצן געטריישאפט, אזוי ווי א געטרייער טאטע איז נישט דער וואס וועט איבערנעמען די פליכטן פון די קינדער, כדי זיי זאלן זיך נישט איבערשטרענגען, און א געטרייע מאמע איז נישט די וואס וועט ענטפערן די טעסט'ס [בחינות] פון די קינדער אנשטאט זיי, איבערגעגעבן דארף מען זיין ווען עס פעלט באמת אויס.

געטריישאפט / איבערגעגעבנקייט, פאר דעם מאן / פרוי, הייבט זיך אן טיף אין הארץ, און ווערט ארויסגעברענגט מיט מעשים, די ריכטיגע תועלת פון זיין איבערגעגעבן פאר יענעם, און די אמת'ע רעזולטאטן וואס ביידע האבן פון דעם, איז נאר ווען דאס ווערט געטון מיט א אינערליכע געפיהל, און נישט ווייל מען איז אזוי אויסגעלערנט געווארן. קלארער געזאגט: געטריישאפט איז נישט קיין פליכט וואס דו "מוזט טון", אזוי ווי הערן מגילה ליינען, אדער עסן מצה, געטריישאפט איז עפעס וואס דו "דארפט פילן" אז דו "וויילסט טון".

און דער עיקר, טון פעולות ארויס צו ווייזן געטריישאפט, איז נאר ווען דאס איז באמת פאר יענעם טובה, און נישט ווייל דאס וואס מען טוט, קומט דיר יעצט אויס בעסער און גרינגער, און דו מיינסט אז דו מאכסט אויך יענעם גליקליך.

קיינער ווערט נישט גליקליך, ווען דער מאן / פרוי, וועט אנגעבלאזענערהייט "מוותר" זיין פאר'ן צווייטן. אויב דו ביזט באמת געטריי, טו עס מיט'ן גאנצן הארץ, אויב עס איז דיר שווער, און דו וויילסט דאך יענעם צופרידנשטעלן, טו עס מיט א שמייכל, און גיב נישט צו פילן אז דו האסט יענעם באגליקט. און אויב עס איז דיר באמת אומעגליך, מעג מען זאגן "איך וואלט דיר שטארק געוואלט העלפן אבער יעצט איז מיר נישט מעגליך".

און ווען געטריישאפט איז א געפיהל אין הארץ, וואס זוכט נאר יענעם אמת'ע טובה, קען מען גרינג באמערקן ווען מען טוט דאס נאר צוליב זייטיגע סיבות, און ווייל יעצט קומט דיר אזוי אויס באקוועמער, אדער איז דאס אמת'ע איבערגעגעבנהייט, אמבעסטן וועט דאס ארויסקומען אין דעם ענטפער וואס מיר האבן געגעבן פאר איינעם וואס האט אונז אנגעפרעגט די פאלגענדע:

שואל ומשיב ? !

צוויי. דאס וואס איר שרייבט, אז ער האט "ליב" צו העלפן, ער האט א געשמאק צו קאכן, אדער רוימען, אדער גאר זיצן און פארברענגען שעות מיט די קליינע.

שאלה: א פרישער יונגערמאן, נאך די חתונה, אדער אפילו אין די שפעטערע יארן, וואס האט ליב צו העלפן און טון פארשידענע שטוב ארבעט, צו זאל ער מאכן די זאכן אפילו ס'פעלט איר נישט אויס קיין הילף?

דריי. ווייל ער וויל זיך ארויסדרייען פון זיינע אנדערע פליכטן, ווי לערנען, דאווענען, אדער גיין צו די ארבעט, און מיט דעם וואס ער העלפט, פרובירט ער זיך צו דעקן זיין אייגן געוויסן, און צופרידנשטעלן זיין פרוי אז ער העלפט איר דאך יעצט...

א. ס'קען גורם זיין אז די פרוי זאל דאס אויסניצן און נישט זיין אזוי געשיקט.

מען דארף וויסן, אז עס איז דא צוויי באגריפן בנוגע צולייגן א האנט אין די אייגענע שטוב: "ארבעטן" און "העלפן".

ב. אמאל איז דא אזא זאך אז דער מאן האט ליב צו העלפן, אבער דער פאקט האט באוויזן אז אסאך מאל אויב די מענער העלפן נישט אין שטוב, געבן זיך די פרויען זייער גוט א עצה.

"ארבעטן" אין שטוב רופט זיך, ווען דער אינגערמאן נעמט זיך צו די ארבעט, אין א צייט ווען עס פעלט אינגאנצן נישט אויס, און קיינער האט אים נישט געבעטן זיין הילף, אפילו ער מיינט באמת אז מיט דעם איז ער איר געטריי. און פאקטיש קומט זיין ארבעט צו נוי, דאך איז דאס אין אזא פאל שטארק נישט געווינטשן צוליב עטליכע טעמים.

תשובה: עס קען זיין עטליכע סיבות פארוואס א אינגערמאן טראגט אן זיין הילף און גרייטקייט ארויסצוהעלפן אין שטוב ארבעט.

איינס. ווייל ער מיינט באמת אז מיט דעם וואס ער איז גרייט איר צו העלפן און איבערנעמען דעם עול וואס זי האט אויף זיך, וועט ער ארויסווייזן זיין געטריישאפט צו איר.

גליון זה נתנדב לע"ג האשה החשובה ערת. חי' שיינדל בת הרה"ח ר' ישכר דוב ע"ה נפטרה כ"ו אדר תשע"ב
צו מנדב זיין א גליון לעילוי נשמת וכדו' כדי לזכות את הרבים רופט: 347-554-1199 אדער שיקט א אימעיל צו binyan@yeshivanet.com

1. די טבע פון יעדע פרוי - און בפרט די ערשטע צייטן נאך די חתונה - איז גאר א שטארקע געפיל און א געברויך צו טרעפן חן אין דעם מאנ'ס אויגן און אים צו געפעלן, וויאזוי טוט זי דאס? דורך ארויסווייזן אירע כשרונות און קענטעניסן אין אלע געביטן פון שטוב ווירטשאפט, קאכן באקן, רוימען וכו'. ווען דער מאן מישט זיך דארט אריין אומגעבעטן, און ער נעמט איבער אירע ארבעט, אפילו לאמיר זאגן אז עס שטערט איר נישט און זי האט פון דעם הנאה, האט ער אבער צוגענומען פון איר גאר א שטארקע געלעגענהייט צו טרעפן חן אין זיינע אויגן, און עס איז א גרויסע גרויסע שאד!

2. נאך ערגער איז, אז עס ווערן פארמישט די גרעניצן, דער מאן האט זיך זיין גרעניץ וואו ער איז בעל הבית, און די פרוי האט זיך איר פלאץ, בפרט נאך די חתונה ווען מען הייבט זיך אן צו בויען, און די פרוי הייבט אן אוועקשטעלן איר שטוב לויט איר אייגענע הנאה, די בעטן ווערן געמאכט לויט וויאזוי זי האט ליב, און נישט לויט וויאזוי עס איז געווען מסודר ביי אירע עלטערן אין שטוב. דער סדר אין די שאפעס און אין די לעדלעך, ווערט אויסגעשטעלט לויט איר אייגענע קאפ און געשמאק, די זופ קאכט זי מיט א לעפל מער זאלץ פון וויפל זי איז איינגעוואוינט, דאס איז אלעס א נייע טעריטאריע וואס זי האט אקארשט אנגעהויבן איינצונעמען, לעבן און בליען דערין, און דא קומט אן דער פרישער אינגערמאן, און האט אויך א מיינונג, דאס קען נישט גוט אויסקלאפן אויף איר הרגשה, און קען אויך שטארק וויי טון.

3. א דריטער טעם פארוואס אומגעבעטענע הילף איז קיין טובה, די גמרא זאגט, קדירה דבי שותפי לא חמימי ולא קיררי, א טאפ פון שותפים איז נישט הייס און נישט קאלט, קיין שום זאך קען נישט ווערן געפירט דורך דעם וואס צוויי מענטשן האבן די פולע אחריות אויף דעם, א געשעפט פון שותפים, זענען זייערע פליכטן אויך איינגעטיילט. די פרוי דארף האבן די פולע אחריות אויף די שטוב ווירטשאפט, קאכן, באקן, רוימען, וואשן, און אלעס ארום וואס איז אונטער איר פולע קאנטראל, עס דארף זיין איר פאראנטווארטליכקייט אז דאס זאל ריכטיג אויסגעפירט ווערן. און ווען דער מאן - בפרט א אינגערמאן נאך די חתונה - הייבט אן, אומגעבעטן, איבערצונעמען אחריות אויף אויפאבעס וואס געהערט נישט צו אים, קען דאס שאדן, דאס איז בערך וואס איר האט געשריבן אין די ערשטע סיבה, אבער נישט דוקא ווייל זי וועט דאס "אויסנוצן", נאר דאס איז א מציאות וואס פאסירט פון זיך אליין, א פרוי נאך די חתונה הייבט אן צוביסלעך זיך צו בויען און נעמען אחריות מער און מער, און אז דער מאן האט גענומען אויף זיך אז ער וועט אפואשן די געשיר יעדן טאג, נו מיט'ן גרעסטן כבוד, אבער צום סוף וועט מעגליך קיינער נישט האבן די ריכטיגע אחריות אויף דעם, און ווען ער וועט וועלן צוריקדרייען וועט שוין זיין שווער.

נאר וואס יא?

"ארבעטן" נישט. "העלפן" יא.

א אינגערמאן דארף "העלפן", וואס דאס מיינט אז ווען עס איז אין א מצב וואס די פרוי קען זיך נישט אליין מסדר זיין, צו ווייל זי איז יעצט אין פארשידענע מצבים וואס קלאפט אויס אויף איר געזונט צושטאנד, אדער ווען די משפחה ווערט גרעסער, און צוויי הענט קענען נישט אנקארמען פיר קליינע קינדער מיטאמאל, און אפילו אויף מילדערע פעלער, עס מאכט זיך אן אנגעצויגענע מינוט, מען דארף לויפן, ערלערדיגן וכו', און מען קען נוצן נאך א פאר הענט, זאל ער זיין גרייט און צולייגן א האנט.

ווייל נישט ווען דער מאן "וויל" ארבעטן אין שטוב, און עס גלוסט זיך אים יעצט צו פארפאטשקען די צייט איז זיין מצוה צו העלפן, נאר פונקט ווען ער וויל ארויסלויפן און ער האט עפעס וויכטיג צו ערלעדען אדער ער איז סתם אזוי נישט אין א גוטע געמיט, און וויל זיך אויסציען אויף די קאנאפע, דעמאלס זאל ער זיך אנשטרענגען צו העלפן, און "דאס" מיינט געטריישאפט.

ווייל ווי געזאגט, איבערגעגעבנקייט פאר א צווייטן, איז נישט דוקא ווען עס איז גרינג און קומט פונקט אויס גוט, די ריכטיגע פלאץ וואו עס קומט ארויס ווער עס איז געטריי און מיינט אמת'דיג דעם צווייטן'ס טובה, איז ווען מען דארף זיך אנשטרענגען, און מען טוט דאס בסבר פנים יפות, דאס בויט און מאכט אייזן פעסט דער שלום בית.

און אין אזא פאל, דארף ער שוין נישט ווארטן אויף קיין כבוד און א פערזענליכע איינלאדענונג, נאר אליין האבן די אויגן אין קאפ, און פרובירן צו זיין אויפמערקזאם וואו און וויאזוי מען קען נוצן זיין הילף.

אבער עס איז וויכטיג צו באמערקן, די פרוי פון איר זייט טאר נישט ארומגיין מיט תרעומות און א שווער הארץ אויב דער מאן האט זיך נישט פונקטליך צוגעשטעלט און נישט געזען ווי די שטוב דרייט זיך איבער, נאך אלעס קען דער עול הפרנסה צונעמען דעם קאפ, און אז מען מאכט נישט אויפמערקזאם, קען מען באמת נישט באמערקן. אזוי אויך זאל זי נישט קריטיקירן ווען די ארבעט איז נישט פונקטליך געמאכט לויט איר געשמאק, נאר אנעמען מיט דאנק דאס וואס ער טוט.

און צוריק צו די פראגע. אויב אבער די סיבה וואס דער אינגערמאן וויל העלפן איז נישט ווייל ער וויל ווייזן געטריישאפט, אדער ער האט דאס ליב, נאר עס איז אים פשוט "גרינגער" צו העלפן ווי צו אויספירן זיינע פליכטן, גיין לערנען, אדער צו די ארבעט וכו' וכו', איז אויסער די אויבנדערמאנטע טעמים, וועט ער פארלירן דעם רעספעקט אין אירע אויגן, זי וועט זיך בכלל נישט פרייען צו אזא ווירטשאפט, בעסער זאל ער גיין טון וואס ער האט צו טון, זיין געטריישאפט איז דער יצר הרע אליין!

אין איין ווארט, "העלפן זאל מען ווען עס פארלאנגט זיך און נישט ווען עס גלוסט זיך", און זעלבסט פארשטענדליך, אלעס וואס מען רעדט דא, איז ווען דער מאן וויל ארבעטן און העלפן אויף א קביעות'דיגן אופן. אבער עס האט נאך קיינמאל נישט געשאדט פאר קיינעם, ווען מען איז פון צייט צו צייט, געקומען צו הילף, און זיך געטיילט מיט די ארבעט אומגעבעטן. אבער אלעס מיט פארשטאנד ווען יא און ווען נישט. אזוי אויך ווען די משפחה איז שוין ב"ה גרויס, זענען די גרעניצן פון העלפן גאר אנדערש.

(בדרך אגב, לכבוד שבת, זעט מען אין די גמרא (שבת קי"ט, קידושין מ"א) אז עס איז אן ענין צו "ארבעטן" אין שטוב און זיך אליין מטריח זיין אנצוגרייטן. אבער החכם עיניו בראשו, זאלץ נישט קיין פיש, ווען דו ווייסט נישט וויאזוי...).

וואס איז יא וויכטיג, בפרט א אינגערמאן נאך די חתונה, ער זאל מאכן זיכער אז זיין פרוי ווייסט און פילט, אז ער איז שטענדיג "גרייט" איר צו העלפן בכל לבו ונפשו, און ווען זי דארף עפעס, האט זי אן אפענע אויער ביי אים, סיי פיזישע הילף, און סיי איר אויסהערן וכו'. די גרייטקייט אליין צו העלפן, איז אסאך אסאך וויכטיגער, און טייל מאל מער ווערד, ווי דאס עצם העלפן.

בחכמה יבנה בית

דעיין בנושא שלימות הבית, בקשר לפרשת השבוע

שני אופנים בנישואי אשה

ואם כבש יביא קרבנו לחמאת נקבה תמימה יביאנה.

נקדים משחז"ל במס' כתובות (ט"ז:): תנו רבנן ביצד מרקדין לפני הכלה בית שמאי אומרים כלה כמות שהיא ובית הלל אומרים כלה נאה וחסודה ע"כ. ויש לעיין במה פליגי ב"ש וב"ה.

יתבאר יפה בהקדם הגמ' יבמות (ס"ג.) ואמר רבי אלעזר מאי דכתיב אעשה לו עזר כנגדו וזה עוזרתו לא וזה כנגדו ואיכא דאמרי ר' אלעזר רמי כתיב כנגדו וקרין כנגדו וזה כנגדו לא וזה מנגדתו אשכחיה רבי יוסי לאלהיו א"ל כתיב אעשה לו עזר במה אשה עוזרתו לאדם א"ל אדם מביא חמין חמין כוסם פשתן פשתן לובש לא נמצאת מאירה עיניו ומעמידתו על רגליו ע"כ.

והנה בתנא דבי אליהו (רבה, פרק ט') מצינו מאמר כעין זה ביתר שאת, ולכאורה נראה כסתירה עם האמור כאן, ונעתיק הדברים בשלימותן, והכי איתא התם, פעם אחת הייתי יושב [ר"ל אליהו אמר על עצמו שאני הייתי יושב] בבית המדרש הגדול שבירושלים לפני החכמים, ואמרתי להם רבותי עפר אני תחת כפות רגלכם אומר לפניכם דבר אחד ואמרו לי אמור, ואמרתי אבי שבשמים יהא שמך הגדול מבורך לעולם ולעולמי עולמים ותהי' לך קורת רוח מישראל בכל מקומות מושבותם, שכל המושבות שאמרת לאדם לא אמרת אלא בחכמה ובינה ודעה והשכל, שנאמר ויאמר ה' אלקים לא טוב היות האדם לבדו אעשה לו עזר כנגדו, עזר להעמידו על רגליו ועזר להאיר עיניו, אמרו לי תן מעם לדברך, אמרתי להן אני נותן מעם לדברי ואמרתי להן רבותי חמין ושעורין עד שלא נעשו ולא נמחננו ברחיין הם אינם כלום אלא עצים בלבד, ואמרו לי הן, ואמרתי להם אם נותן אותם אדם לאשתו ותקנתן ועשאתן ומחננו ברחיים והוציאה מהם את הפת פת יפה, או שהיא עשתה לו מן בשר שמן או מן הלב שמן אכילות טובות שבעולם והוא אוכל וכן פשתן אינו כלום אלא עשבים, ואמרו לי הן ואמרתי להם אם נותן אדם פשתן לאשתו וארגה ממנו בגד ולא עוד אלא שמוציא ממנה פרי' ורבי' לעולם, ועוד כדי שלא ינאף ממקום למקום עכ"ד.

והנה המעיין כאן יראה דדברי אליהו בבית המדרש לפני החכמים, הם בתוספת טובה ועזר ממה שהשיב לר' יוסי, והנה לר' יוסי הציע אליהו אך ורק תועלת גשמיים שיש להפיק מן האשה, במה שהוא מאכילו ומשקהו, ולעומת זה בתנא דבי אליהו הוסיף לו, שמוציא ממנו פרי' ורבי' לעולם, ועוד שלא ינאף ממקום למקום, ור"ל שאשתו משמרתו מן החמא, והיינו שיש ממנה גם תועלת רוחניים, וראוי להבין על איזה קוטב תלוי השינויים בין הני תרי מאמרים.

ועוד זאת, דהלא כבר ידוע מה שאמרו חז"ל (שם) דיינו שמגדלת בנינו ומצלת אותנו מן החמא ע"כ. ועולה בקנה אחת עם מאמרו של אליהו בתנ"כ"א, שיש לאדם עזר מאשתו, במה שמצילתו ושומרתו שלא יחמא, ולפ"ז יוקשה מאד, למה בגמ' לא נקט גם תועלת הרוחני.

והנה על מדוכה זו עמד כבר בעיני יעקב (שם) ויישבו במוטו"ד וז"ל ואע"ג דר' חייא אמר בסמוך שמגדלת בנינו ומצילות אותנו מן החמא, מכל מקום גדול בניס אינו דבר שנוגע בנפש הבעל ואין זה ממש לו לעזר, גם הצלתו מן החמא אין כאן עזר לטובה רק מניעת הרע כמכריח ארי מנכסי חבירו בשב ואל תעשה, ותו דר' יוסי שהי' חסיד גדול עד שראוי לקרותו כרבינו הקדוש, כדאי'

כפ' כל כתבי אם כן לא היה מן הצורך בהצלה זו מן החמא והשיב לו אליהו חמים כוסם וכו' פשתן לובש וכו' עכ"ל.

השתא שזכינו לדברי העיין יעקב, א"ש הכל, בשנקדים לדעת, ששני מאמרים אלו, לא היו בפעם אחת, כי בגמ' איתא שר' יוסי אשכחי' לאלהיו, ושאל ממנו במה אשה עוזרתו לאדם וכו', ובתנ"כ"א א"ש שאלהיו הי' יושב בבית המדרש לפני חכמים ואמר להם ד"ז מדנפשי' בלי שאלה מתחלה.

ולפ"ז א"ש מאד שהרי ר' יוסי ברוב קדושתו לא הי' נצרך לו כלל האשה להיות לו לשמירה מן החמא, ושפיר כשאשכחי' ר' יוסי לאלהיו, ושאל לו על עצמו במה אשה עוזרתו וכו', השיב לו שפיר אליהו כמדתו, שהתועלת מן האשה היא בעיקר לו התועלת הגשמי שהוא עוזרתו במאכל ומשקה ולבוש, ומונעת ממנו להיות עסוק בצרכי העולם, והוא פנוי לעסוק בתורה.

משא"כ המימרא דתנ"כ"א מיירי שאלהיו הי' יושב בבית המדרש לפני החכמים, ומעצמו פתח בקדוש על הכלל כולו להורות לכא"א כל התועלות שהטיב הקב"ה עם האדם במה שנתן לו את האשה לעזר כנגדו, והם בעיקר להיות שמור מן החמא, ולהיות לו לעזר במאכל ומשקה.

ואם בניס דברינו, יתבאר באופן נאות מאמרם ז"ל (שם) מאי דכתיב אעשה לו עזר כנגדו וזה עוזרתו לא וזה כנגדו ע"כ. דכפי האמור, יש לכל אדם תועלת שהם שתיים מן האשה, להיות לו לעזר בגשמי וברוחני, ולעומת זה באם הוא כבר מוזכך וצדקתו עומדת לו, אינו צריך לה לשמירה, רק להיות לו לעזר בדברים חומריים.

וז"ש ר' אלעזר, זכ"ה ר"ל אם האדם הוא מוזכך כבר, ואינו חושש להרהר ולדי חמא, או נעשית לו לעזר, היינו שהוא רק לעזר לו במה שאמר אליהו אח"כ לר' יוסי, בחמין ובפשתן וכו'. אבל לא זכ"ה, אם אינו מוזכך ונצרך לו האשה לשמירה מן החמא, אז כנגדו, היינו שלא זו בלבד שהוא לו לעזר, רק שהוא ג"כ כנגדו כחומה בצורה שלא יחמא, וכמ"ש חז"ל (שם ס"ב:): כי השרוי בלא אשה שרוי בלא חומה, והיינו בלי שמירה מן החמא (וכמו שהארכנו בזה בגליון פ' בשלח בדברים מתוקים עיי"ש ומשם תקחנו).

*

ולתוספת אורה בענין הנ"ל, הנה כי באגרא דכלה (בפרשתן) עה"פ ואם כבש יביא קרבנו לחמאת נקבה תמימה יביאנה. וז"ל כב' הוא ר"ת כ'ספ ש'מר ב'יאה, ורומז על נישואי אשה, והנה הצדיקים כוננים בזה לצורך גבוה (וכמ"ש האגד"כ בקטע לעיל מינ' בפי' הקרא, אם כש"ב הוא מקריב את קרבנו והקריבו

פאר יעוץ און הדרכה
אין עיני שלום בית
רופט הרב יצחק לויפער
 718-789-1456
 שטרענג קאנפידענשל - גוטע פרייזן
בהמלצת הרבנים שליט"א

המתוקים שם, ואולי יש שם חסרון כמה שורות).

*

ובזה יבא לנכון פלוגתת ב"ש וב"ה אי כלה כמות שהוא או כלה נאה וחסודה, דבית שמאי איירי מאותן היודעים בנסתרות וכל מעשים הוא לגרום ולייחד זווג העליון, ולצדיק בזה לא נצרכה נקבה תמימה כנ"ל, והעיקר הוא כלה כמות שהוא, וכידוע דדברי ב"ש הם כמו שיהי' בתיקון השלם לעת"ל, משא"כ דברי בית הלל לאנשים כערכנו נאמרו, וס"ל דדייקא כלה נאה וחסודה, בחי' נקבה תמימה והגונה וראוי, והלכה כדבריהם בזה"ז, והבן כי א"א להארך. ויתבאר נמי מ"ש חז"ל שנתקשה משה במולד הלכנה עד שהראה לו הקב"ה באצבע ואמר לו כזה ראה וקדש. ויל"ע במה נתקשה משה, עד שהוצרך הקב"ה להראות לו.

ויבאר, דהנה חז"ל (גדה ל"א) ביארו ענין התחדשות האשה מזמן לזמן, שהוא לחבבה על בעלה עיי"ש, וידוע דהתחדשות הלכנה מדי חודש בחדשו הוא מקביל לתכונת האשה שסובבת חודש בחודש כנודע, כי האשה רומז ללכנה שמקבלת אורה מהשמש (עי' בגליון פ' וישלח מזה), וע"ז נתקשה משה, דהא לפי הגמ' הנ"ל נמצא שהתחדשות זו הוא רק לצורך אנשים פשוטים, ולא לצדיקים וכנ"ל, עד שהראה לו הקב"ה ואמר לו כזה ראה וקד"ש, שגם באופן זה יש מקום לקדושה, כל שכוונתו לש"ש, והבן כי קצרתי.

הוספות והערות

הערה: הנה בגליון העבר כתבתם להביא ראי' ממה שהקב"ה נמלך בבריאת האדם, משא"כ בתורה, שזה ראי' למאמרם, לחלק בין מילי דעלמא ומילי דשמיא ע"כ, ואני חושב שמע"כ לא דק היטב, ראשית במש"כ שבריאת האדם היינו דבר גשמי, הלא לצורך גבוה נברא לעבדה ולשמרה וכי זוטרי הוא במה שכל העלמות תלויים במעשיו, ושנית, במש"כ שהקב"ה לא נמלך במלאכים בקב"ה, הלא הקב"ה שמע ג"כ למאמר המלאכים בקבלת התורה, והוצרך לומר למשה חזור להם תשובה וכו'. יתר דבריהם הם מתוקים ונעימים ויירר חילכם, והי' זה שלום.

תשובה: נהינתי מאד על שמע"כ שם עיניו הבדולחים במאמריי, והנני לפרש דברי, דהן אמת שבריאת האדם אינו דבר קטן ומעשה גשמי, ומצד עצמו אין לדמותו כלל לסכסוך חומרי בין איש לאשתו, אולם כתבתי כן בדרך רמז, כי סוף סוף מעשה הבריאה הי' כביכול ע"ד גשמי ע"פ מש"כ רש"י שצבר עפל וגיבלו במים, ויוצדק עכ"פ להשוותו בדרך רמז למילי דעלמא, שגוף הפעולה הי' בעולם הזה ע"י תרכובות חומרים שונים, וגם אני דקדקתי בדבריי וכתבתי דבריאת האדם "רומז" על מילי דעלמא והבן.

ומש"כ שבקב"ה התחשב הקב"ה עם המלאכים, הנה סוף סוף לא נמלך עמהם כלל מתחלה, וזה גופא מורה שאין לימלך במילי דשמיא, והא שהקב"ה אמר למשה החזור להם תשובה, אדרבה, אף אנו נימא דכמו כן כשהאשה רוצה למונעתו, ישיב לה בשפתי נועם כמדתה, כדי לגמור מעשהו לטובה, ופטפוטיא דאורייתא טבין וטבין.

לפני ה' עיי"ש), אבל יש בנ"א שאין כוונתם לצורך גבוה, רק בפשוטו לש"ש שלא יבא לידי חמא, וזהו דקאמר הכתוב אם כב"ש יביא קרבנו לחמא"ת, אם ממרת הנישואין הוא שלא לבוא לחמא, אז נקבה תמימה יביאנה, צריך שיראה לישא אשה הגונה ותמימה עיי"ש.

ודבריו מבוארים מאד ע"פ כל דברינו, כי לשני תועלויות נצרך לו לאדם האשה, משא"כ למי שהוא מזוכך כבר ופועל בעליונים, א"צ לו רק לענין אחת, וזהו המרומז בקרא דלעיל אם כשב הוא מקריב קרבנו והקריב אותו לפני ה', וכמ"ש באגרא דכלה שם שקאי למי שנושא אשה לש"ש לייחד יהודים לגרום זווג העליון ליחד עולמות עליונים עיי"ש, ופסוק השני נאמר לאנשים כערכנו, וההוראה הוא, נקבה תמימה יביאנה, כדי שיהי' לו לשמירה מעולה, והבן.

ועפ"ז יש לפרש הכתוב, את הכבש האחד תעשה בבקר ואת הכבש השני תעשה בין הערבים, בהקדם דברים נחמדים שכ' אא"ז זצ"ל באהל תורה (ויקהל) לפרש מ"ש חז"ל גבי חוקי המלך (ברכות י) וז"ל מה עשה הקב"ה הביא יסורים על חוקיה ואמר לו לישעיהו לך ובקר את החולה וכו' ויבא אליו ישעיהו בן אמוץ הנביא ויאמר אליו כה אמר ה' צו לביתך כי מת אתה ולא תחיה וגו' מאי כי מת אתה ולא תחיה מת אתה בעולם הזה ולא תחיה לעולם הבא אמר ליה מאי כולי האי אמר ליה משום דלא עסקת בפריה ורביה א"ל משום דחזאי לי ברוח הקדש דנפק מינאי בנין דלא מעלו א"ל בהדי כבשי דרחמנא למה לך מאי דמפקדת איבעי לך למעבד ומה דניחא קמיה קודשא בריך הוא לעבדי ע"כ.

ודקדק באהל תורה מ"ש בהדי "כבשי" דרחמנא למה לך, ויישב עפמ"כ בספספ"ק ברית כהונת עולם, דגבי קרבן תמיד נרמז סוד איש ואשה, כי פ"א כ' לחמי לאשי' אותיות אי"ש ופ"א כ' אש"ה ריח נוחח לה', אתון אש"ה עכ"ד הברית כהונת עולם, והוסף באהל תורה, דהנה האשה נקנית בכסף ושי"ט וב"אה, שהם ר"ת כב"ש, וז"ש גבי קרבן תמיד (במדבר כ"ח) את הכב"ש האחד תעשה בבקר ואת הכבש השני תעשה בין הערבים, עדה"כ (קהלת י"א) בבוקר זרע את זרעך ולערב אל תגח ירך, ודרשו חז"ל (יבמות ס"ב) נשא אדם אשה בילדותו ישא אשה בוקנותו, וזהו את הכב"ש אחד תעשה בבקר, היינו בין בילדותו, ישא אשה, וכן בין הערבים כשהוא בוקנותו.

וע"כ חוקי' שהי' בא בימים אמר לו ישע"י בהדי כבשי' דרחמנא למה לך, היינו כיון שאתה רואה בהדי כבשי דרחמנא הם שני כבשים של תמיד, שאחד נקרב בין הערבים לזאת גם אתה תקח אשה לעת כזאת, כי גבי כבשים נרמז רוא דאיש ואשה כנ"ל ולפי סברתך למה לך שני כבשים אחד בבוקר ואחד בין הערבים עכת"ד.

והנה ע"פ כל האמור לעיל, יש להוסיף ע"ז, ולפרש את הכבש אחד תעשה בבקר וכו', דהלא נמצא לפנינו שני בחינות בנישואין, א' לצדיקים הגדולים שנישואין שלהם הוא לעורר זווג העליון, וא' לאנשים כערכנו פשוטי עם, וזהו את הכב"ש האחד תעשה בבוקר, היינו לצדיקים שהם בבחי' בוקר, יש אופן א' של כב"ש [נישואין], ולעומת זה בין הערבים היינו לאנשים כערכנו, יש בחי' אחרת של כב"ש ודו"ק היטב. (ועי' בתפארת יונתן בפרשה זו עה"פ ואם מן הצאן קרבנו מן הכבשים וגו', שכ' לרמז על מש"כ מן הכבשים' דהיינו מ"ש ישע"י לחוקי' בהדי כבשי דרחמנא עיי"ש, ולקוצר דעתי לא זכיתי להשיג דברים

בעריכת הרב יצחק לויפער פאר שאלות און הערות אדער צו באקומען דעם גליון binyan@yeshivanet.com

ביטע האלטן די גליונות פריוואט און נישט צושפרייטן אין בתי מדרשים.